

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica V. post Epiphaniam. Emblema peccatoris dormientis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA V. POST EPIPHANIAM.

Emblema Peccatoris dormientis.

Cum dormirent homines. Matr: 13.

U. Meur-
sum in Cri-
tic. ubi ait
nefas fuisse
apud Grae-
cos meridie
templū in-
trare, quod
tum meridi-
diari Deos
crederent.
Ovid. 11.
Metamor.

I vulgò mortis frater,
somnia habetur; non pu-
to cum Graecis Deos dor-
mire posse. Quomodo
enim affines sint Mors & Vita? Et quæ
societas luci cum inquilino tenebra-
rum? siquidem, ut canit Poëta:

*Est prope Cimmericos longo spelun-
ca recessu,
Mons cavus, ignavi domus, & pe-
netralia somni:
Quo nunquam radius oriens, me-
diusve, cadensve
Phœbus adire potest.*

Hinc Magnus ille Macedo, cum ab a-
dulatoribus Deus appellaretur, morta-
lem se fatebatur vel ex eo, quod som-
no egeret, qui mortis imago est. Ev-
clides quidem apud Stobæum somnum
vocat juniorem & puerilem Deum: sed;

*Non bene conveniunt, nec in una sede
morantur*

Majestas divina & puerilitas. Non
abs re itaque hodiernum Evangelium
dormitionem ad homines extendit,
ubi ait: *cum dormirent homines*. Quan-
quam & homines nonnulli Dij sunt, id
quod ipse Dei confirmat Filius; cui dum
aliquando malignè blasphemiam obji-
cerent Judæi, quod se Deum faceret,
respondit: *nonne scriptum est in lege ve-*
stra; quia ego dixi, Dy estis? Si illos di-

*xit Deos, ad quos sermo Dei factus est,
& non potest solvi scriptura: quem Pater
sanctificavit, & misit in mundum, vos di-
citis: quia blasphemias; quia dixi: Filius
Dei sum? Sic etiam Hieronymus Chri-
sti discipulos è numero hominum exi-
mit, cum illa verba nuperi Evangelij:
porrò homines mirati sunt, hunc in mo-
dum explanat: non discipuli, sed nauta,
& ceteri, qui in navi erant mirabantur.
Subdit tamen: *sin autem quis contentio-
se voluerit eos, qui mirabantur fuisse dis-
cipulos: respondebimus, rectè homines ap-
pellatos, qui necdum noverant potentiam
Salvatoris.* Quod est idem ac dicere:*

necdum in fide & virtute provecti e-
rant, necdum perfectionem Evangeli-
cam attigerant, necdum plenè veterem
hominem exuerant: & maximè Ju-
das, propter quem, Ambrosio teste,
eos propriè homines esse, qui in statu
peccati veriantur, & propriè dormire;
dormire enim, ait Gregorius, *est in pec-
catis jacere*, ut sequens Emblema do-
cebit.

Pictor nonnemo artifici penicillo
adolefcentem effinxerat in aperta pla-
nitie jacentem. Jacebat ille alto so-
pitus somno, & veterno insepultus.
Pro lectulo non erat herba lenis, aut
mollis cespes; sed hispidi vepres, &
acutæ spinæ. Jacebat tamen, & al-
tùm dormiebat. Ne tamen dormiret

G omni.

Lib. 1. com:
in cap. 8.
Matth:

Ambrosio in
c. 5. Luc.

Stob: ser. 6.

Joann. 10.

omnino, aderant à lateribus tubicines duo, qui pleno spiritu, patentibusque buccis inflarent tubas, easque dormientis auribus admoverent. Præter hæc imminabat vertici Sol altissimus, & ardentes radios in ipsos oculos perpendiculariter demittebat. Hæc inter omnia tamen dormiebat miser, & pleno oris nariumque meatu somnum eructabat. Quis non ejusmodi somnum verissimam mortis imaginem, fratremque germanissimum censeat? Sanè mortuo quàm simillimum necesse est fuisse, qui ad tam sensibilia objecta sine sensu permansit, ceu rudis sine anima truncus. Talium dormientium, seu veriùs Lethargicorum infinitus hodie est numerus, quos tamen omnes ex hoc uno ectypo æstimate.

I.
Adolescens dormiens symbolū peccatoris.

Aristot. de somno & vig. c. 4.

Qui picturæ caput est Adolescens, genuinum schema refert Juvenis vividi in peccato aliquo dormientis, hoc est valde habituati. Nōstis, Philosophi, somni causam & materiam ab humoribus subministrari. Ex evaporatione enim circa alimentum passio fit hæc. Et ideo maxime fiunt somni à cibo, nam repente tunc multa humiditas sursum fertur, inquit Aristoteles. Hinc etiam pueri & Juvenes, quia humoribus abundant, longiores idcirco somnos amant, septem duntaxat horis dormire nequaquam contenti, quantumvis occlament Salerni:

*Septem horis dormisse sat est, juveniq;
seniq;.*

Verùm enim verò sicut in somnum naturalem procliviores, sic in vitia faciliores, imò cerei sunt, juxta illud Horatij de Juvene:

*Cereus in vitium flecti, monitoribus
asper.*

in art. Poet.

Somni autem hujus pestilentissimi plerumque causa solet esse humor, id est Venus, quam de aquis & spuma maris ortam fingunt Poëta. Videte mihi Juvenem quempiam carnis mollitiæ totum immersum, suæque salutis penitus oblitum; dormit ille (*germanus* enim ut *mortis*, ita & *oblivionis* somnus habetur Orpheo teste) dormit, inquam, & stertit; oppilatis per scelera sua meatibus divinæ gratiæ, quæ animæ est vita. At quodnam & quale ejus cervical? an uter, ut Persis? an retia, ut Scythis? an olorum plumæ, ut Sybaritis? an rosæ, ut Smyndiridi, aut certè Ælio Vero, de quo hæc Historici: *lectulum, minutulumq; reticulum folijs rosa repletum habebat, quod sibi substerni curabat, & in quo Persicis odoribus perunctus recubare consueverat.* Rosa pudicitia symbolum est, Veneri cum primis inimica, quia cruenta.

Pier. l. 55.

Qui ergo sopitus à Venere, rosas à se procul tecit, reliquum cui incubet non habet, præter spinas. At non quales erant DD. Benedicto & Francisco, qui sibi è spinis subinde fecere lectulos, cum ab hac Dea suaviter ad somnum invitarentur. Illis quippe vepretum in rosetum effloruit, qui, ne pudoris amitterent purpuram, vepres suo ipsorum sanguine rigarunt, neve obdormiscerent, ad vigiliam sese spinarum aculeis acuerunt. Testantur enim vitæ eorum scriptores, quòd cum lascivis subinde urgerentur cogitationibus, nudi in spinas sese injecerint. Spinæ contra suas minimè persentiscit in

II.
Ejus culcitra è spinis sunt Conscientiæ stimuli.

V. Surium in vitis eorum.

in peccatis jacens Endymio, quantumvis acuta sint, ipsisque spineæ Christi coronæ juncis aciores. Pungunt illum propriæ conscientiæ stimuli; & ipse dormit. Terebrat intima ejus viscera plusquam Tityi vultur ex scelere nascens *synderefis*; & ipse dormit. Lancinat cor ejus crudelissimè *vermis*, qui *nunquam moritur*: ipse nihilominus dormit.

Mar. 9. 43.

Bonfin. l. 3.

Hung. dec.

3. ad ann.

Chri: 1415.

Sigismundo Imperatore ad Transalpinas partes subinde confligente, miles ex legionibus illius ceciderat, homo aliàs ex status sui conditione leviculus, cetera singularis Deiparæ cultor. Annis jam pluribus jacuerat, cum bonâ fortunâ locum illum denuò cum exercitu suo Imperator revisit, atque inter transeundum audit è circumadjacentibus lucis silvisque, sive murmur, sive sonum hominis miserabiliter opem in clamantis. Mittit, qui propius inspicerent, undenam tristis ille ejulatus nasceretur: & ecce inter dumeta & vepreta reperiunt humanum cadaver, jam quidem media sui parte putrefactum; sed tamen adhuc inter gravissimos dolores spirans: junci siquidem & spinæ, quibus jam multo tempore incubuerat, ita increverant undique corpori, ita se penetrarant & insinuarant putidis membris, ut novo portenti genere homo in echinum transformatus videri posset. Stabant adhuc in stuporem defixi exploratores, præ insolentia spectaculi, dum miser ille caput atque oculos inter vepres attollit, & interruptâ singultibus voce significat, se ante complures annos, sub signis Sigismundi Imperatoris, hoc

ipso loco in acie corruisse. Porrò in hunc usque diem divina vi servatum; ita enim à Dei Matre sponsonem accepisse, non se moriturum, priusquam lacra confessione mortifera crimina expiasset: rogare proinde, ut sibi Sacerdotem aliquem adducerent. Hic ubi advenit, veniamque Sacramentali absolutione impertijt, continuo tabefactum corpus ab anima sua relictu est.

Quis tot annis juncos, paluros, spinas & aculeos patienti non compatia- tur? Quis non hoc tormentum gravissimum reputet? Nihilominus ex Augustini sententia: *inter omnes tribulationes humane anime, non est major tribulatio, quam conscientia delictorum.*

Et Ambrosij: *qua pœna gravior, quam interioris vulnus conscientie?* Non si omnes Syllæ aut Neronis gladios pectori infixeris, parem plagam efficies. Omnes tamen ejusmodi cruciatus & puncturas sopire pergit infelicissimus homo, quantumcûq; inter scelera computrescat; qualem Lutherum fide digni scriptores referunt. Enormium ille delictorum reus, accerrimè identidem à propria perurgebatur conscientia, adeo ut ingemiscens se ipsum his aliquando verbis interpellaret: *Martine, belle hic tecum agitur; an etiam post mortem hac expectanda?* Sed ne sentiret plagam, reversus ad combibones prægrandi cyatho se proluit, & sensus sopivit: contra atque egit David, qui post duplex adulterij & homicidij peccatum ubi se pungi persentiret, statim evigilans exclamavit: *conversus sum in arumna mea dum configitur spinâ.* Et

Aug. in Ps. 45.

Ambr. l. 3. offic. c. 4.

Psal. 31. 4.

(a) Ennius
III.Tuba in-
aurem so-
nantes pie
adhorta-
tiones.

(b) Eph. 5.

Iam tuba terribili sonitu taratan-
ra dixit. (a)

jam intimas in aures clangor buccina-
rum instrepuit. Surge, qui dormis?
(b) Non audis? intendite sonitum buc-
cinatores, buccasque vestras quanto
potestis flatu diducite, fortè multipli-
catus canor veterum discutiet, & op-
pletam torporis nebulis mentem suæ
restituet serenitati. Actum est; dor-
mit in utramque aurem, nec ad ullam
excitatur tubam, ut ille Bohemorum
Antistes Adalbertus. Româ ad suos
secundùm redibat, fessâque itineris du-
ritie membra tâtisper recreare volens,
prope pagum, haud procul ab oppido
Tusta, super viridantem cespitem pro-
cubuit. Cùm ecce insolens nonnemo
de bubulcorum grege cornicen advo-
lat, suumq; pastoritium non tam Pœa-
na quàm Pana in aurem dormientis
boat. Evigilat ad primum sonitum
vigilans Præsul, pœnaque surditatis
impium multat cornicinem, ut qui e-
tiam in somnis sibi auritas aures non
horruerit violare. Nimirum ipse Justo-
rum somnus vigilia est; ad primam
Dei vocem excitantur, quod de Samue-
le sacra memorat historia: *Samuel
dormiebat in templo Domini, ubi erat ar-
ca Dei, & vocavit Dominus Samuel, qui
respondens ait: ecce ego.*

1. Reg. 33.

Isai. 58.

Aug. serm.
106. de tep:

Tubicines divini verbi præcones, &
sacri Ecclesiastæ sunt; illis enim, quod
Isaiæ, divinitus præcipitur: *clama ne-
cesses; quasi tuba exalta vocem tuam, &
annuntia populo meo scelera eorum.* Hoc
est, ut D. Augustinus explicat: *ne par-
cas peccatoris iniquitati, ne tacendo per-
eas, & dum vercundia ejus consulis, non*

consulas sanitati: ne vulnera illius, qua
clamando refecare poteras, reticendo in-
pejus enuerias. Scitis quia tuba non tam
delectationem præferre, quàm inferre for-
midinè soleat. Et clamant sanè, clamant
illi, ad ravim usque, annuntiant, inve-
huntur in vitia, instant, arguunt, incre-
pant, obsecrant in omni patientia & do-
ctrina; nec audiuntur. Dei vindicem
iram, Inferni supplicia ferali sonore,
occinunt, sed dormientibus fabulam.
Verùm enim verò, cùm sic dormiunt,
homines, venit ex improvise inimica
mors, eosque ad tribunal supremum,
evocat, id quod non ita pridem evenit
cuidam in Gallia Adolescenti (cujus
nomini parci vult scriptor. (a) Egerat
is diu vitam in omnem libidinem pro-
stitutam, nec ab illa vel pijs amicorum
monitis, vel salutaribus Religiosorum
doctrinis, vel conscientie stimulis re-
vocari unquam se passus est, ad omnia
penitus obsurdescens. Tandem, nil
tale opinatus, à divina oppressus Ne-
mesi, dum ocreas induit, vitam subito
exiit; nec auditus quidquam eloqui,
nisi hoc lugubre carmè: *ô misella anima
quò ibis? Ivit probabiliter quò pridem
ire meruit; ivit ad longam æternamq;
vigiliam, quam suus Dominus non
invenit vigilantem.*

2. Timoth. 1.

(a) Lobbet.

Luc. 12.

IV.

Solis radij
divinæ in-
spiratio-
nes.

Vigiliarum supremi Præsides sunt
oculi. In his & sensus delicatior, &
expergefatio facilior. Plurimum au-
tem tanguntur lumine. Videmus
enim eos, quorum oculis ardens propè
applicatur fax, è somno statim excita-
ri. Sparge tuum nunc calentissime
Phœbe jubar, & quàm potes densissi-
mo agmine in clausas peccatoris pu-
pil-

CHRISTVS
Sol homi-
num.

pillas jaculare. Tandem tandem quem neque spinæ, neque tubæ expergefacerent poterant, excitabunt radij totidem, velut sagittarij. Hominū sol & Phœbus Christus Dominus est. Ita docet S. Anselmus: *venit inquit, Christus velut nitidissimus Sol ad ipsum peccatorē.* Et Sacerdos quidam Religiosus dum scire cuperet, quidnā sibi vellent verba Gen. 49. *pulchriores sunt oculi ejus vino*; vidit in sacro calice divina mysteria celebrans Christi faciem, ejusque oculos tanto lumine radiantes, ut mundum universum in Cimmerijs tenebris longè uberius, quàm vel mille soles possent illustrare. S. Gertrudis hæc de se scribit: *Cum ô Domine applicuisses mihi tuam faciem optatissimam, ego ex divinis tuis oculis persensî per oculos meos ingredi, in intima mea, lucem quandam incomprehensibiliter suavem, qua penetrando omnia mea viscera videbatur operari in singulis membris meis virtutem quandam supra modum admirabilem.* Sancta quoque Lutgardis vehementi Christum videndi flagrabat desiderio: cui ille se exhibuit, non quasi unus sol, sed quasi mille soles. Vnde posthæc referebat, oculos ejus tam ineffabili splendore coruscare, ut si ille splendor Solis lumini infunderetur, in infinitum amplius solem obscuraret, quàm ipsius

Corn. à lap.
in cap. 43.
Eccli.

In ejus vi-
ta l. 2. c. 22.

Cantipr. in
ejus vita.

solis radij stellarum lucem obtegan-
Sed neque ad tanta lumina dormiens
evigilat homo. Respicit hunc Sol
Christus, calentissimos divinarum in-
spirationum radios, ceu totidem amo-
ris sagittas in eum jaculatur, internis
animæ illius oculis quàm copiosissi-
mum lumen admovet, quo illustratus
peccati malitiam agnoscat, pericula
sua discernat, Dei in se collatas gratias
advertat, offensæ gravitatem dispiciat;
ipse porrò dormit. O lethalem som-
num! imò ô somnum morte ipsâ dete-
riorem! Nunquam enim ita Deus in-
excitandis mortuis laboravit, quos vel
unico tactu, vel gemino excitavit ver-
bo. Docent non obscuri Interpretes,
eam fuisse in oculis Christi, dum in-
terris egit, efficaciam, ut vel uno intui-
tu quemcunque vellet in amorem suū
trahere potuerit. Sic semel duntaxat
respexit Matthæum, & ecce continuo
relicto telonio, *surgens secutus est eum.* *Matt. 9. 9.*
Semel in medio passionum æstu *respe-*
xit Petrum, & confestim ipse quoque *Luc. 22. c. 1*
oculos aperuit, & in lacrymas resolvit.
Nempe radij quidam divinæ lucis ab
ipso promicabant, omni telo acutiùs
corda penetrantes. Quid igitur de
eo dicendum qui ad tam potentes ra-
dios excitari non sustinet? hoc unum
obdormivit in Demone.

DOMI-